

Responsnota met betrekking tot de ingebrachte zienswijzen tegen de ontwerpomgevingsvergunningen/ontwerpverklaringen van geen bedenkingen grondgebonden zonneveld Rooijseweg

Inleiding

Deze nota doet verslag van de terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsvergunningen en ontwerpverklaringen van geen bedenkingen (ontwerp-vvgb) voor de aanleg en/of bouw en het gebruik van het grondgebonden zonneveld Rooijseweg voor een periode van 25 jaar.

Op 14 oktober 2020 hebben wij van Enovos Green Power Nederland N.V. te Herten (ontwikkelaar) een aanvraag om een omgevingsvergunning ontvangen voor zowel het onderdeel bouwen als voor het afwijken van het bestemmingsplan en het uitvoeren van werkzaamheden. Het gaat hier om het realiseren van grondgebonden zonneveld Rooijseweg gelegen kadastrale gemeente Lieshout sectie M, nummer 7 (nabij Rooijseweg) te Mariahout.

OLO nummer	5344173
Dossiernummer	HZ_WABO-2020-13265
Adres	kadastrale gemeente Lieshout sectie M, nummer 7 (nabij Rooijseweg) te Mariahout

Er is sprake van de uitgebreide voorbereidingsprocedure in het kader van de Algemene wet bestuursrecht (maximale behandeltermijn 26 weken).

De bekendmaking van de terinzagelegging van de ontwerpomgevingsvergunning en de ontwerpverklaring van geen bedenkingen voor grondgebonden zonneveld Rooijseweg is op donderdag 18 februari 2021 gepubliceerd op de gemeentepagina in 'Mooi Laarbeek' en op de gemeentelijke website, en op 18 februari 2021 in de Staatscourant.

Deze ontwerpbesluiten hebben gedurende zes weken ter inzage gelegen (van 18 februari t/m 1 april 2021). Daarbij is mededeling gedaan van de bevoegdheid voor een ieder gedurende de termijn van terinzagelegging schriftelijk dan wel mondeling een zienswijze kenbaar te maken tegen de twee genoemde ontwerpbesluiten.

Overzicht binnengekomen zienswijzen

Er zijn vier zienswijzen binnengekomen, waarvan twee van een omwonende, een van twee omwonenden gezamenlijk en een van de Provincie Noord-Brabant. Deze zienswijzen zijn als ontvankelijk aangemerkt en binnen de gestelde termijn voor het indienen van een zienswijze ontvangen.

Onderstaand worden per zienswijze de genoemde bezwaren weergegeven en aansluitend van een reactie voorzien. In het kader van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) zijn de NAW gegevens van de indieners van een zienswijze in deze nota geanonimiseerd. Bedrijven (Besloten en Naamloze Vennootschappen) en overheidsinstanties zijn hiervan uitgezonderd en zij mogen wel bij naam en toenaam worden genoemd. In deze nota is dit van toepassing op de zienswijze van de Provincie Noord-Brabant.

Zienswijze 1

Inhoudelijke gronden zienswijze 1

De indiener heeft een pro forma zienswijze ingediend en op 18 mei 2021 zijn inhoudelijke gronden aangeleverd. Deze worden hieronder samengevat:

A. De plannen geven geen garantie dat er op termijn geen sprake zal zijn van oprichting van één of meerdere windmolens. Van de infrastructuur voor de zonnepanelen en aansluiting op het elektriciteitsnet is het niet aannemelijk dat deze alleen voor de zonneweide gebruikt zal worden.

B. Indiener twijfelt over de garantie dat het zonnepark over 25 jaar geheel wordt ontmanteld, zeker wanneer de projectontwikkelaar het eigendom van de grond overneemt. Het is dan niet aannemelijk dat de grond voor landbouw wordt gebruikt na de looptijd van de vergunning, ook omdat de vraag naar duurzame energie toeneemt.

C. Er wordt onvoldoende duidelijkheid gegeven dat er niet nog meer zonneweides en/of windmolens worden opgericht in de omgeving. Er is een zorg dat dit plan een opmaat is naar grootschaligere ontwikkeling in het gebied in Laarbeek en/of buurgemeente Meierijstad.

Reactie zienswijze 1

A. De aanvraag en bijbehorende stukken hebben alleen betrekking op het tijdelijk plaatsen van grondgebonden zonnepanelen op dit perceel. Van het vergunnen of voorbereiden van andere projecten is geen sprake. De netaansluiting betreft een 6MVA aansluiting naar transportverdeelstation Son en Breugel, deze aansluiting is gedimensioneerd voor dit zonnepark. Dat betekent dat er op deze kabels geen ruimte is voor het aansluiten van andere energiebronnen. Er is niets in deze aanvraag dat een opening biedt voor windmolens op termijn, dit maakt geen onderdeel uit van de aanvraag.

B. De vergunning voorziet in een termijn van 25 jaar. Conform provinciaal beleid moet de grond na deze periode in oorspronkelijke staat teruggebracht worden. Dit is tevens vastgelegd in de anterieure overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar (art. 9). Hiervoor wordt financiële zekerheid geëist in de vorm van een voorziening vanaf jaar 5 van de exploitatie. Bij het niet nakomen van de afspraak tot ontmanteling zal de gemeente handhaven, hierbij kan een boete worden opgelegd tot maximaal €500.000 waarmee de gemeente de ontmanteling bekostigt. Bij een eventuele overdracht van eigendomsrechten zullen deze afspraken ongewijzigd worden overgenomen door de nieuwe partij. De agrarische bestemming blijft gedurende de looptijd van het zonnepark op het perceel rusten, en zal gelden voor toekomstig gebruik.

C. Deze vergunning en ontwerp-vvgb hebben alleen betrekking op het zonnepark Rooijseweg. Wel valt dit binnen een breder beleidskader: de gemeente Laarbeek stelt in haar Visie op Grootschalige Opwek dat maximaal vijf zonneparken en maximaal één windpark overwogen kunnen worden in Laarbeek. Deze aanvraag wordt gezien als een van de vijf zonneparken. Hiervan zijn er twee reeds onherroepelijk vergund, twee initiatieven zijn in procedure en een vijfde is in principeverzoek-stadium. Het kan dus zijn dat in de toekomst in dit gebied meer duurzame energie-projecten ontwikkeld zullen worden, maar dat is in deze vergunning niet aan de orde. Hetzelfde geldt voor mogelijke ontwikkelingen in Meierijstad: het is mogelijk dat er een project wordt ontwikkeld in de toekomst, maar daar zal een eigen juridisch vergunningstraject voor komen met eigen zienswijzeprocedure.

Conclusie reactie zienswijze 1:

Gelet op het bovenstaande achten we deze zienswijze ongegrond en derhalve leidt deze niet tot een aanpassing van de omgevingsvergunning en/of de verklaring van geen bedenkingen.

Zienswijze 2.

Inhoudelijke gronden zienswijze 2.

Deze zienswijze wordt ingediend door omwonenden van twee adressen. De beoogde locatie is op circa 200 meter van de perceelsgrens van indiener 1 en op circa 230 meter van de perceelsgrens van indiener 2 van deze zienswijze. Beide indieners worden vertegenwoordigd door ARAG Rechtsbijstand. De inhoudelijke gronden worden hieronder samengevat.

- A. Uitzicht: Indiener vreest voor het uitzicht. Als dit plan doorgaat bevindt zich op 200 mtr van haar woning een zonnepark en kijkt zij enkel uit op zonnepanelen. Zij vindt dat een lelijk uitzicht (welstand). Ook betwijfelt zij of de uitvoering van de landschappelijke inrichting voldoende is geborgd.
- B. Zon op dak: Er zijn nog veel daken leeg, zeker in deze omgeving met veel grote schuren en bedrijfsgebouwen. Deze kunnen eerst volgebouwd wordt zodat daarna pas gebruik gemaakt hoeft te worden van kostbare grond (zonneladder). Wij moeten zuinig zijn op de natuur en de gemeente houdt zich niet aan de zonneladder.
- C. Veiligheid: Indiener vraagt zich af wat er gebeurt als de panelen stuk gaan, glas splinters in de verre omtrek.
- D. Ontmanteling: Indiener vraagt zich af wie in de toekomst, als de vergunning is verlopen de panelen opruimt (borging). Er is immers sprake van 'het nieuwe asbest'.
- E. Woon en leefklimaat, woongenot: Indiener stelt dat het oorspronkelijke karakter van de omgeving onder druk staat, onder andere vanwege intensieve landbouw en veehouderij. Dit heeft negatieve gevolgen voor natuur, uitzicht (woongenot) en milieu. Het zonnepark past niet in dit landschap en tast het open karakter ervan aan.
- F. Bodem-ecosystemen: het zonnepark heeft een negatief effect op het bodemleven en daarmee op bodemvruchtbaarheid en natuurbehoud.
- G. Geluid: onvormers produceren laagfrequent geluid dat het woon- en leefklimaat negatief beïnvloedt.
- H. Ecologie: akkers en natuur zijn goed voor het dierenleven. Het zonnepark zal zorgen voor een afname van weidevogels, wild, bijen en insecten. Deze devaluatie van flora en fauna heeft een negatief effect op het woongenot.
- I. Gezondheid: het energietransport van de zonnepanelen leidt tot magnetisme en straling, dit is nadelig voor de gezondheid. Die zorg wordt versterkt door reeds aanwezige buisleidingen en hoogspanningsmasten. Er kunnen mogelijk levensgevaarlijke (kathodische) spanningsverschillen ontstaan als gevolg van de aanwezige buisleiding.
- J. Locatie: de locatie is zoveel mogelijk 'achter' op het terrein van de grondeigenaar. Hij schuift daarmee de lasten zoveel mogelijk richting zijn burens.
- K. Visie: er wordt nog onvoldoende voldaan aan de voorwaarden die in de Visie worden gesteld, met name de voorwaarden landschappelijke inpassing, maatschappelijke meerwaarde, participatie en technische voorwaarden.
- L. Bouwbesluit: Het ontwerpbesluit motiveert onvoldoende dat de aanvraag voldoet aan het bouwbesluit. Er wordt niet onderbouwd dat de aanvraag voldoet aan de welstandseisen.
- M. Inpassing: er wordt onvoldoende aangetoond hoe het plan voldoet aan de eisen voor landschappelijke inpassing, in het bijzonder in relatie tot struweelvogels.
- N. Structuur vergunning: indiener vraagt waarom voorschrift 2.14 niet onder het onderdeel 'bouwen' is opgenomen.
- O. Struweelvogels: Indiener stelt dat er een onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waarde 'struweelvogels' zoals benoemd in het bestemmingsplan en aan het behoud en beheer van de ecologische verbindingzone.
- P. Bestemmingsplan: Indiener stelt dat de gemeente niet voldoet aan de actualiseringsplicht van het bestemmingsplan buitengebied, en vraagt zich af of deze locatie valt onder de 1^e herziening bestemmingsplan buitengebied.
- Q. Volledigheid: in de vergunning wordt niet vermeld of de aangevraagde activiteit in strijd is met de bouwregels zoals bedoeld in art 37.3.2 van de planregels.
- R. Borging tijdelijkheid: indiener stelt dat de tijdelijkheid (ontmanteling na 25 jaar) onvoldoende is geborgd, terwijl dit een eis is vanuit de provinciale Interim Omgevingsverordening.

- S. Zonneladder: indieners herhalen enkele punten die door de Provincie zijn aangedragen, waaronder dat het onvoldoende is onderbouwd dat de hoogste trede van de zonneladder (zon op dak) onvoldoende mogelijkheid biedt voor het behalen van onze duurzaamheidsdoelstellingen.
- T. Afstemming omliggende gemeenten: indieners stellen dat er onvoldoende afstemming heeft plaatsgevonden met omliggende gemeenten, onder andere in relatie tot de RES.
- U. Stikstofdepositie: indiener vindt het onvoldoende aangetoond dat het park geen negatief effect heeft op de stikstofdepositie in Natura 2000 gebieden.
- V. Soortenbescherming: er wordt onvoldoende onderbouwd dat het plan niet leidt tot meer dan een beperkt verlies aan beschermde soorten. Ook de claim dat er voor andere soorten een gunstig effect is, wordt onvoldoende onderbouwd.
- W. Ecologische verbindingszone: onduidelijk is waar deze zone loopt en wat het effect van het plan is op deze zone.
- X. Verharding: indiener merkt op dat niet alleen de transformatoren en het klantstation getypeerd kunnen worden als verharding, maar ook de panelen zelf.

Reactie zienswijze 2.

A. Uitzicht: Het plan voorzien in zonnepanelen op tafels tot maximaal 1.90 meter. Een strook van zo'n 10 meter rondom de panelen is bedoeld voor de landschappelijke inpassing, hier is een gemengde bosschage voorzien van inheemse bomen en struiken. Zeker aan de noordzijde, waar schaduw geen belemmering is, kan deze strook dicht en hoog zijn. Indiener woont ten noorden van het zonnepark en zal hier dus nauwelijks tot geen zicht op hebben. Dit is geïllustreerd in het inrichtingsplan (pag. 13).

In het kader van een goede ruimtelijke ordening (in acht te nemen bij een aanvraag omgevingsvergunning waar sprake is van het buitenplans afwijken van het bestemmingsplan) wordt getoetst op aspecten zoals natuurwaarden, biodiversiteit en moet een zonnepark landschappelijk worden ingepast (dit wordt in volksmond ook wel de minimale variant genoemd). En dit zijn verplichtingen waar een ontwikkelaar zich aan heeft te houden. In de definitieve omgevingsvergunning en in de met de ontwikkelaar overeengekomen anterieure overeenkomst wordt een termijn voor het uiterlijk realiseren van de landschappelijke inpassing genoemd (uiterlijk binnen 1 jaar na het realiseren van het zonnepark) maar ook blijft ontwikkelaar verantwoordelijk voor de instandhouding en het beheer van de landschappelijke inpassing. Indien dat niet of onvoldoende gebeurt zal ontwikkelaar hierop worden aangesproken dit alsnog in orde te brengen en zo nodig wordt handhavend opgetreden. Het inrichtingsplan is op deze voorwaarden getoetst en voldoende beoordeeld.

B. Zon op dak: zoals in de Visie wordt berekend is de capaciteit van de daken in Laarbeek sterk onvoldoende om te komen tot verduurzaming van onze energievoorziening. In de RES wordt dit nog eens onderstreept en wordt uitgegaan van maximaal 15% van de behoefte die door zon op dak kan worden opgewekt. Daarom is regionaal, provinciaal en landelijk afgesproken dat de zonneladder weliswaar een goede leidraad is, overigens vooral gericht op duurzame verstedelijking en niet voor landelijk gebied, maar dat ook op 'lagere' treden van de ladder ontwikkelingen nodig zijn om tot een duurzame energiemix te komen. De gemeente Laarbeek kiest voor locaties waarbij zo min mogelijk andere functies in het gedrang komen (onderbouwd in de Visie) en voor tijdelijke maatregelen waarbij de uitstraling en functie van het gebied hersteld kan worden na beëindiging van het project. (zie ook punt S).

C. Veiligheid: zonnepanelen zijn gemaakt van veiligheidsglas, en voldoen aan strenge eisen. Zeer harde hagelbuien kunnen ze bijvoorbeeld zonder schade doorstaan en in de praktijk komt het niet voor dat panelen kapot spatten door bijvoorbeeld slecht weer. Vanwege deze hoge eisen is er nauwelijks gevaar dat glassplinters op grote schaal in de grond terecht komen.

D. Ontmanteling: De vergunning voorziet in een termijn van 25 jaar. Conform provinciaal beleid moet de grond na deze periode in oorspronkelijke staat teruggebracht worden. Dit is tevens vastgelegd in de anterieure overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar (art. 9). Hiervoor wordt financiële zekerheid geëist in de vorm van een voorziening vanaf jaar 5 van de exploitatie. Bij het niet nakomen van de afspraak tot ontmanteling zal de gemeente handhaven, hierbij kan een boete worden opgelegd tot maximaal €500.000 waarmee de gemeente de ontmanteling bekostigt. Bij een eventuele overdracht van eigendomsrechten zullen deze afspraken ongewijzigd worden overgenomen door de nieuwe partij. De agrarische bestemming blijft gedurende de looptijd van het zonnepark op het perceel rusten, en zal gelden voor toekomstig gebruik.

E. Woon- en leefklimaat: het gebied is rond 2005 aangewezen als LOG-gebied: ontwikkelgebied voor intensieve veehouderij en landbouw. Er is geen sprake van een landschap dat grote historische of ecologische kwaliteiten kent, maar van een jonge zandontginning met grootschalige blokverkaveling waar altijd ruimte is geweest voor intensief agrarisch gebruik. De gemeente Laarbeek kenschetst het als 'Pionierslandschap' met als voornaamste kenmerk de grootschaligheid van ontwikkelingen. Wij begrijpen de weerstand tegen het invoegen van een 'nieuw' element dat per definitie vreemd is aan elk landschap in de regio, maar het past bij de ontwikkelrichting die dit landschap had en heeft. Daarnaast leidt de zorgvuldige inpassing van het park ertoe dat het landschap weliswaar een iets meer gesloten karakter krijgt, maar dat van werkelijk zicht op de panelen nauwelijks sprake is. Indiener kijkt nu over het perceel uit op enkele intensieve veehouderijen, en verruilt dat uitzicht voor een uitzicht op een 'bosrand' op 200 meter afstand. Ons inziens is er daarom geen sprake van aantasting van het landschap. Het punt over natuur en biodiversiteit wordt beantwoord onder H.

F. Bodem-ecosystemen: Onderzoekers stellen dat: *'grondgebonden zonneparken hebben effecten op de bodem, landbouw, de aanwezige biodiversiteit en diensten die het landschap levert. Of deze effecten positief of negatief zijn, hangt af van de uitgangssituatie op de betreffende locatie en van de inrichting en het beheer van het zonnepark'*. (Van der Zee et al., 2019, rapport WUR / Ministerie LNV). De bodemkwaliteit daalt mogelijk inderdaad als gevolg van verminderd zonlicht en afname van de organische stoffen in de grond. Deze daling is vergelijkbaar met de daling als gevolg van het gebruik van sommige teeltondersteunende voorzieningen en bestrijdingsmiddelen. Tegelijk ontstaat een voordeel voor het grondwater en bodemwater door een vermindering van de aanwezigheid van fosfaat en nitraat. Door niet te ploegen komt de bodem daarnaast 'tot rust'. Momenteel is het plangebied in gebruik aardappelakker. Er is dan ook wel sprake van een verandering van het bodem-ecosystemen, maar dit is geen verandering in negatieve zin.

We proberen kwaliteit van de bodem daarnaast te beschermen door de inrichting van het perceel. In de ruimtelijke onderbouwing alsook in de het inpassingplan is aangegeven door de gekozen zuid-opstelling, onder een hoek van 15 graden, er tussen de tafels met zonnepanelen een ruimte van 4 meter vrijgehouden wordt. Hierdoor is er zowel tussen als onder de panelen voldoende lichtinval én waterinfiltratie mogelijk. De initiatiefnemer is voornemens om de gronden onder en tussen de panelen in te richten als bloem- en kruidenrijk grasland. Om bloem- en kruidenrijkgrasland te realiseren is het wenselijk de percelen altemnerend te maaien. Een alternatief voor machinaal maaien is drukbegrazing. Dit kan worden gerealiseerd indien er een lokale schaapherder beschikbaar is. Hierdoor ontstaat structuurvariatie in de vegetatie en kunnen bloemen tot bloei komen. Insecten en vogels profiteren van deze natuurlijke vorm van beheer. Op deze manier wordt een vorm van meervoudig ruimtegebruik gerealiseerd.

G. Geluid: Transformatoren produceren inderdaad laagfrequent geluid. Voor transformatoren geldt een minimumafstand van 30 meter naar woonhuizen, deze richtlijn wordt bijvoorbeeld gehanteerd voor transformatoren in woonwijken. In de praktijk zijn transformatoren zelden hoorbaar op meer dan enkele meters afstand. Indieners wonen meer dan 200 meter van de locatie van de transformatoren, en mogelijk geluid wordt bovendien gedempt door de aan te planten houtsingel en bosschages. Wij achten daarom akoestisch onderzoek niet nodig. Wij

verwijzen ook naar jurisprudentie over afstand tot transformatoren: ABRS 8 mei 2019, no. 201809430/1/A1.

H. Ecologie: het perceel is op dit moment in gebruik als aardappelveld, afgewisseld met jaren met andere teelt en raaigras. Dit heeft geen hoge ecologische waarde en de dieren die gebruik maken van het perceel zijn te vinden aan de randen van het perceel. Het inrichtingsplan toont aan dat het zonnenveld een ecologische meerwaarde genereert, vooral aan de perceelranden. Door het panelenveld na de aanleg in te zaaien met een kruidenrijk grasmengsel zullen insecten gebruik gaan maken van het kruidenrijke grasland door op de bloeiende bloemen te foerageren, maar het zal ook dienen als leefgebied voor insectensoorten. Deze insecten zijn vervolgens weer een voedselbron voor onder andere veel vogels en ook de zaden die na de bloeiperiode ontstaan zullen als voedsel dienen voor vogels en andere dieren. Iedere vogelsoort heeft zijn eigen voorkeur voor voedsel en vaak krijgen de jonge vogels ander voedsel dan hetgeen hun ouders eten. Door een zeer gevarieerd aanbod aan voedselbronnen aan te bieden, ontstaan er mogelijkheden voor heel veel verschillende soorten vogels en kleine zoogdieren. In het inpassingsplan is aangetoond dat er sprake is van natuurontwikkeling die positief is voor het dierenleven, er zal dan ook geen sprake zijn van devaluatie van flora en fauna of biodiversiteit als gevolg van het zonnepark.

I. Gezondheid: Indiener is bezorgd over magnetisme en straling. Het magnetisch veld van zonnepanelen zelf is zeer zwak, bij de omvormer is wel sprake van een magnetisch veld. Hiervoor zijn internationale blootstellingslimieten vastgesteld (ICNIRP) waar omvormers ruim onder blijven. Dit betekent dat je ook vlakbij de omvormer beschermd bent tegen alle bekende gezondheidsrisico's. Daarnaast neemt de sterkte van een elektromagnetisch veld snel af bij toenemende afstand: als de afstand twee keer zo groot wordt, is de sterkte van het veld ongeveer vier keer zo laag. Er zijn dus geen gezondheidsrisico's als gevolg van magnetische straling. Indiener benoemt daarnaast dat er een buisleidingtracé nabij loopt. Volgens de landelijke veiligheidsnormen moet er een afstand van 20 meter boven de buisleiding worden vrijgehouden in verband met toegankelijkheid, verder wordt geen melding gemaakt van gezondheidsrisico's. Er zijn voorbeelden van vergunde zonneparken waar het buisleidingtracé over het perceel loopt (zonnepark Blauwe Poort). In het geval van de Rooijseweg ligt de buisleiding meer dan 400 meter weg van het perceel. Er is hier geen sprake van veiligheids- of gezondheidsrisico's. In tegenstelling tot wat indiener schrijft zijn er geen hoogspanningsmasten nabij. Zou dit al het geval zijn dan is er ook geen gevaar voor veiligheid of gezondheid bekend.

J. Locatie: het klopt dat het zonnepark 'achter' op het terrein van de grondeigenaar is gelegen. De gemeente toetst de locatiekeuze op een goede landschappelijke inpassing en geschiktheid van de locatie, hier wordt aan voldaan. De locatiekeuze is daarnaast logisch omdat het perceel aan drie kanten omsloten wordt door andere agrarische percelen, de enige ontsluiting naar de openbare weg is aan de zuidzijde. Als het park meer in het midden of aan de zuidzijde geplaatst zou worden, zou het achterliggende deel van het terrein niet meer toegankelijk zijn of zou bij de inrichting van het zonnepark ruimte gehouden moeten worden voor een toegangsweg. Het plaatsen van het park aan de noordzijde is dus het meest logisch. Daarnaast heeft aanvrager ook aan de zuid- en oostzijde burens op enige afstand: wordt het park binnen het perceel verschoven dan is er altijd een andere omwonende voor wie het park juist dichterbij komt. Los daarvan meent de gemeente dat indieners vanwege de goede landschappelijke inpassing nauwelijks tot geen zicht hebben op de panelen.

K. Visie: het klopt dat ten tijde van de ontwerpvergunning en ontwerp-VVGB nog niet werd voldaan aan alle voorwaarden zoals gesteld in de Visie Grootschalige Opwek van de gemeente. Daarom is als voorwaarde voor de definitieve vergunning gesteld dat er een samenwerkingsovereenkomst wordt opgesteld waarin bindende voorwaarden voor participatie en afdracht van een deel van de opbrengst worden opgenomen, en een anterieure overeenkomst met daarbij een landschappelijk inpassingsplan, waarin bindende voorwaarden worden opgenomen over onder andere de inpassing en ontmanteling. Met het opstellen van deze overeenkomsten voldoet de overeenkomst aan alle door ons gestelde voorwaarden.

L. Bouwbesluit: De indiener stelt dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert dat de aanvraag voldoet aan het bouwbesluit. Tevens wordt er gesteld dat niet wordt onderbouwd dat de aanvraag voldoet aan de welstandseisen. In het hoofdstuk 'Voorschriften' is voorschrift 1.1.5 opgenomen, dit voorschrift heeft betrekking op de voorwaarden die zijn gesteld in het bouwbesluit en moet tijdens de bouwcontrole beoordeeld worden. Zodoende is dan ook in de inhoudelijke overwegingen vermeld dat het plan onder voorwaarde voldoet aan de voorschriften die zijn gesteld bij of krachtens het Bouwbesluit 2012 en er is verwezen naar de locatie waar deze in de ontwerpbeschikking te vinden zijn. Het plan voldoet aan de overige voorschriften die zijn gesteld bij of krachtens het Bouwbesluit 2012.

Het plan voor het bouwen van het grondgebonden zonnenveld is gelegen binnen het gebied dat in de Herzene Welstandsnota 2012 Deelgebiedennota Gemeente Laarbeek omschreven is als 'Ontginningslandschap' met als welstandsniveau 'Bijzonder'. Het plan is derhalve voorgelegd aan de welstandscommissie van de gemeente Laarbeek. De commissie heeft op 15 februari 2021 beoordeeld dat het plan voldoet aan de redelijke eisen van welstand zoals neergelegd in de welstandsnota van de gemeente Laarbeek.

M. Inpassing: indiener stelt dat de landschappelijke inpassing onvoldoende wordt onderbouwd, met name in relatie tot struweelvogels. De voorschriften welke zijn opgenomen in het onderdeel 'landschappelijke inpassing' zijn ook opgenomen voor de activiteit bouwen aangezien de landschappelijke inpassing een rol speelt in de beoordeling van het bouwplan met betrekking tot de weigeringsgronden. De landschappelijke inpassing zorgt er namelijk voor dat het plan kan voldoen aan de redelijke eisen van welstand. In het inrichtingsplan is opgenomen dat ten behoeve van het beleid dat zich richt op natuurwaarden voor struweelvogels er struweelstroken langs de rand van de paneelopstelling worden toegepast. Het struweel bestaat uit inheemse, bes- en bloesemdragende struikvormers. Om voedselaanbod verder te vergroten wordt er direct naast de struweelstrook een strook met bloem- en kruidenrijk grasmengsel in gezaaid. Ook de noordzijde langs de oever van de watergang wordt ingericht met bloem- en kruidenrijke vegetatie. Ook is er in het inrichtingsplan opgenomen dat het plangebied zich kenmerkt als een grootschalig open landschap. In paragraaf 6.3 van het inrichtingsplan is dan ook aangegeven hoe het struweel vormgegeven wordt. Het ontwikkelen van nieuw struweel aan de randen van het perceel draagt positief bij aan de habitat voor struweelvogels in dit gebied.

N. Structuur vergunning: indiener vraagt waarom voorschrift 2.14 niet onder het onderdeel 'bouwen' is opgenomen. De voorschriften welke zijn opgenomen in het onderdeel 'natuur' zijn ook opgenomen voor de activiteit bouwen aangezien deze ook betrekking hebben op de bouwwerkzaamheden of voor de uitvoering van deze bouwactiviteiten. Bijvoorbeeld door een verkeerde positionering van een bouwlamp tijdens de uitvoering van de bouw kan deze in de waterloop schijnen. Het voorschrift onder 2.1.4 is niet opgenomen bij de activiteit bouwen aangezien de werkzaamheden aan de watergang geen bouwactiviteiten zijn, maar alleen werkzaamheden betreffen die onder het regime van het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden in overeenstemming met een bestemmingsplan vallen.

O. Struweelvogels: zie punt M. Ecologische verbindingzone: zie punt W.

P. Bestemmingsplan: In 2018 is de Wet Afschaffing Actualiseringsplicht Bestemmingsplannen en Beheersverordeningen aangenomen. De wet voorziet in de afschaffing van de verplichting om bestemmingsplannen binnen een periode van 10 jaar steeds opnieuw vast te stellen. Hiermee wordt geanticipeerd op de Omgevingswet. De verplichting waaraan de indiener refereert bestaat dus niet meer. Daarnaast refereert indiener aan een 'eerste herziening' van het bestemmingsplan, maar dit bestaat niet. Dit is inderdaad een omissie in de ontwerpvergunning die in de definitieve vergunning zal worden gecorrigeerd. Overigens heeft dit op de inhoud van de aanvraag, toetsing of vergunning geen effect. Het geldende bestemmingsplan is het Bestemmingsplan Buitengebied Gemeente Laarbeek (2010).

Q. Volledigheid: in de vergunning wordt niet vermeld of de aangevraagde activiteit in strijd is met de bouwregels zoals bedoeld in art 37.3.2 van de planregels. Artikel 37.3.2 van het

bestemmingsplan stelt dat in afwijking van hetgeen elders in deze regels is bepaald ten aanzien van het bouwen krachtens de overige bestemmingen van deze gronden, geldt voor het bouwen ter plaatse van de aanduiding 'overig – ecologische verbindingszone' dat er geen stedelijke, recreatieve en agrarische ontwikkelingen mogen plaatsvinden, voor zover het gebied als gevolg van genoemde ontwikkelingen minder geschikt wordt voor de verwezenlijking, het behoud en beheer van de ecologische verbindingszone.

Het bouwen van een grondgebonden zonneveld is te scharen onder een stedelijke ontwikkeling. Bovengenoemd artikel stelt dat er sprake is van een strijdigheid wanneer het gebied als gevolg van de ontwikkeling minder geschikt wordt voor de verwezenlijking, het behoud en beheer van de ecologische verbindingszone. Op deze locatie is er geen sprake is van een ecologische verbindingszone ter plaatse van de aanduiding ondanks de opname hiervan in het bestemmingsplan, zie punt W. Dit maakt dat de ontwikkeling geen gevolgen heeft voor de verwezenlijking, het behoud en beheer van de ecologische verbindingszone. De activiteit is dan ook niet in strijd met dit artikel van het bestemmingsplan.

R. Borging tijdelijkheid: zie punt D (ontmanteling).

S. Zonneladder: De Regionale Energie Strategie (RES) van de Metropoolregio Eindhoven, waarvan de Provincie mede-auteur is, omarmt de zonneladder. In de RES wordt ten eerste betoogd dat het realiseren van de energiebehoefte van elke gemeente binnen haar gemeentegrenzen zowel inefficiënt als onhaalbaar is: landelijke gemeenten zullen grootschalige opwek moeten inzetten voor de energievraag van stedelijke gemeenten. Het omarmen van de zonneladder sluit zonneparken niet uit: de provincie stelt zelf dat de potentie van het dakoppervlak in Brabant onvoldoende is om via zon-op-dak projecten de doelstellingen voor verduurzaming te behalen. Een 'stop op zonneparken' betekent daarnaast dat landelijk de doelen uit het Klimaatakkoord niet gehaald wordt en is dus niet aan de orde. We hebben in de provincie, en met name in de MRE, zon op land nodig als onderdeel van onze energiemix.

In de RES staat hierover het volgende (concept RES MRE, bijlage 4):

"We willen in totaal 2 TWh bijdragen aan het opwekken van grootschalige duurzame energie in 2030. Ten tijde van het schrijven van de concept RES 1.0 komen we met de projecten die al gerealiseerd zijn, in de pijplijn zitten en de no-regret maatregelen gezamenlijk uitkomen op 1,46 TWh. In de gerealiseerde projecten en de projecten in de pijplijn zitten ook grondgebonden zonnevelden en windturbines. Wat we zien is dat we van die 1,46 TWh nog 0,28 TWh aan energie via de no-regret maatregelen kunnen opwekken. Voor de resterende 0,57 TWh zoeken we, mede met behulp van het milieueffectenrapport, naar zoekgebieden voor zonnevelden en windturbines. Hiervoor verwijzen we naar de bijlage met de tussenresultaten van het planMER".

Hierbij wordt met 'no-regret maatregelen' gerefereerd aan projecten die hoger op de zonneladder staan, zoals zon op grote daken. In de planMER is vervolgens gekeken naar een zorgvuldige prioritering en programmering van de grootschalige ontwikkelingen die moeten volgen. Een van de criteria daarbij is de locatie in een zoekgebied waarbij uit de planMER blijkt dat er een geringe impact is op natuur en landschap. Dat is hier het geval.

In conclusie, de berekening van geschikt dakoppervlak in Laarbeek (benoemd in de Visie) laat zien dat er onvoldoende geschikt dakoppervlak is om in onze gemeentelijke behoefte te voorzien. De RES toont daarnaast aan dat dit ook op regionale schaal het geval is en dat van landelijke gemeenten een surplus wordt verwacht. Om tot zorgvuldige locatiekeuze te komen is een planMER uitgevoerd die gebieden aanwijst. De aanvraag valt in een van deze gebieden.

T. Afstemming omliggende gemeenten: de aanvraag is afgestemd met omliggende gemeenten. Er is een regulier overleg tussen Laarbeek en Meierijstad, met name over dit zoekgebied, om zo onze inspanningen te coördineren. Daarnaast is er een regulier overleg tussen Enexis en de gemeenten in het tracé van middenspanningsstation Best, waar dit park onder valt (Best, Son en Breugel, Oirschot, Eindhoven, Laarbeek, Enexis). Deze aansluiting en het te realiseren tracé zijn daar besproken. Beide omliggende gemeenten stemmen in met deze aanvraag.

U. Stikstofdepositie: als onderdeel van de aanvraag is een AERIUS rapportage aangeleverd waarin de stikstofdepositie als gevolg van de aanleg en het beheer van het park wordt berekend. De berekeningen laten zien dat de stikstofdepositie uitkomt op 0,00 mol/ha/jaar. Hiermee is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel stikstof, niet aan de orde.

V. Soortenbescherming: zie punt M.

W. Ecologische verbindingszone: in het verleden is sprake geweest van aanleg van een ecologisch verbindingszone langs de noordrand van het perceel, waar een kleine watergang loopt (de Biezenloop). Deze beoogde EVZ wordt ten onrechte nog genoemd in de ontwerpvergunning, inmiddels zijn er geen plannen meer voor een EVZ op deze locatie (noch aan de noordzijde, noch aan een andere rand van het perceel). De EVZ staat als gevolg van een besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant van 29 september 2020 niet langer in het natuurbeheerplan van de provincie Noord-Brabant. Er is besloten om de EVZ te realiseren langs de meer zuidelijk gelegen Heieindse Loop in plaats van langs de Biezenloop. Het besluit om de EVZ niet langer op te nemen dateert dus van voordat de plannen voor het zonnepark bekend waren en er is hier geen relatie tussen. Er is dus geen sprake van het realiseren van een ecologische verbindingszone in dit gebied. Wel is de gemeente van mening dat de inpassing door struweelstroken een positieve bijdrage levert aan natuurontwikkeling in het gebied.

De EVZ staat als gevolg van een besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant van 29 september 2020 niet langer in het natuurbeheerplan van de provincie Noord-Brabant. Er is besloten om de EVZ te realiseren langs de meer zuidelijk gelegen Heieindse Loop in plaats van langs de Biezenloop. Het besluit om de EVZ niet langer op te nemen dateert dus van voordat de plannen voor het zonnepark bekend waren en er is hier geen relatie tussen.

X. Verharding: indiener typeert de zonnepanelen als verharding. In de ruimtelijke onderbouwing alsook in de het inpassingsplan is aangegeven door de gekozen zuid-opstelling, onder een hoek van 15 graden, er tussen de tafels met zonnepanelen een ruimte van 4 meter vrijgehouden wordt. Het laagste punt van de panelen is 80 cm boven de grond, het hoogste punt 190 cm (zie inpassingsplan, pag. 25). Hierdoor is er zowel tussen als onder de panelen voldoende lichtinval, waterinfiltratie en groei van kruidenrijk grasland mogelijk en is er geen sprake van verharding van de bodem.

Conclusie reactie zienswijze 2.

De gemeente onderschrijft een aantal van de ingebrachte punten. Zo wijst de indiener op enkele verkeerde bewoordingen in de ontwerpvergunning, bijvoorbeeld rondom de EVZ en het aangeduide bestemmingsplan. Deze punten hebben weliswaar betrekking op de zorgvuldige vormgeving van de vergunning, maar niet op de inhoud ervan. We maken van de kans gebruik om deze omissies te herstellen bij de definitieve vergunning.

Inhoudelijk onderschrijven wij slechts een klein deel van de aangevoerde gronden. Zo zijn wij het ermee eens dat nog niet aan alle vereisten van de Visie Grootschalige Opwek was voldaan. Inmiddels zijn een anterieure overeenkomst, definitief inpassingsplan, planschade-overeenkomst en samenwerkingsovereenkomst opgesteld waarin deze zaken uitgebreid worden vastgelegd. Daarmee voldoet de aanvraag inmiddels wel aan de gestelde eisen. Tevens hebben wij in deze responsnota een aantal zaken, bijvoorbeeld de berekeningen t.a.v. de zonneladder, uitgebreider onderbouwd. Het voornaamste bezwaar van indieners lijkt het negatieve effect op uitzicht, ecologie en natuur. De respons op deze punten toont aan dat het park niet zorgt voor schade aan ecologie en natuur, en dat de effecten op het uitzicht van indieners zeer beperkt is.

Gelet op het bovenstaande achten we deze zienswijze ongegrond en derhalve leidt deze niet tot een aanpassing van de omgevingsvergunning en/of de verklaring van geen bedenkingen.

Zienswijze 3.

Inhoudelijke gronden zienswijze 3.

Grondgebonden zonneveld Rooijseweg komt op circa 240 meter van de perceelgrens van de indiener van de zienswijze en op circa 730 meter van de woning te liggen. Het betreft een beknopte zienswijze met twee gronden. Deze gronden komen ook terug in zienswijze 2 dus wordt korthedshalve daarnaar verwezen voor de beantwoording.

- A. Het project past niet in het landschap.
- B. Er kunnen nog zoveel daken vol gelegd worden.

Reactie zienswijze 3.

- A. Zie reactie onder zienswijze 2 onder E.
- B. Zie reactie onder zienswijze 2 onder B. en S.

Conclusie zienswijze 3.

Gelet op het bovenstaande achten we deze zienswijze ongegrond en derhalve leidt deze niet tot een aanpassing van de omgevingsvergunning en/of de verklaring van geen bedenkingen.

Zienswijze 4.

Deze zienswijze is ingediend door de provincie Noord-Brabant. Hieronder worden de gronden samengevat weergegeven.

Inhoudelijke gronden zienswijze 4.

- A. Zonneladder: op grond van het provinciale beleid moet, om te kunnen voorzien in een (grootschalig) zonnepark in het landelijk gebied, onder andere sprake zijn van een goede motivering. Onderdeel van deze goede motivering is het toepassen van de zonneladder zoals vereist op grond van artikel 3.41 lid 1 onder a IOV. In de Visie Grootschalige Opwek wordt de zonneladder onvoldoende toegepast conform het provinciale beleid, daarom is het vooralsnog in strijd met provinciaal beleid. Er wordt met name gewezen op het ontbreken van berekeningen van de potentie van windenergie en zonne-energie in stedelijk gebied en aangrenzend aan stedelijk gebied. Indiener verzoekt om in de onderbouwing expliciet toepassing aan de zonneladder te geven en daarbij ook de voorziene hectares in verband te brengen de potentie voor windenergie en met de hectares zonne-energie die elders binnen de gemeente op daken en in de vorm van zonnevelden gerealiseerd kunnen/gaan worden.
- B. Locatiekeuze: de voorgestelde locatie aan de Rooijseweg betreft een solitair gelegen agrarisch perceel in een gebied dat is ingericht voor de landbouwproductie. Er is naar onze mening geen aansluiting gevonden met ruimtelijke elementen in de omgeving zoals – slechts als voorbeeld – aanwezige nabije verstedelijking, kernrandgebied, bebouwing of infrastructuur. Ook is er geen sprake meer van een ecologische verbindingzone aangrenzend aan de locatie, zoals wordt aangegeven in de ruimtelijke onderbouwing. Daarmee ontbreekt ook een aangrijpingspunt voor meerwaarde in de vorm van versterking van natuur. In het licht van het voorgaande achten wij deze solitair gelegen locatie in landbouwgebied vooralsnog niet geschikt als een van de vijf zonneparken die u ten doel stelt in uw visie, althans is dit onvoldoende gemotiveerd. Daarmee is het plan naar onze mening vooralsnog in strijd met het provinciale beleid zoals vastgelegd in artikel 3.41 lid 1 IOV.
- C. Maatschappelijke meerwaarde: de maatschappelijke meerwaarde van het project en de geboden vormen van participatie zijn onvoldoende concreet gemotiveerd. De denkrichting in de aanvraag is positief, maar op de invulling ervan is onvoldoende zicht en de afspraken lijken te vrijblijvend en niet publiekrechtelijk afdwingbaar.

- D. Kwaliteitsverbetering van het landschap: het plan voorziet in een landschappelijke inpassing maar het is onvoldoende gemotiveerd hoe kwaliteitsverbetering van het landschap plaatsvindt en hoe deze publiekrechtelijk geborgd kan worden.
- E. Afstemming: op grond van artikel 3.41 lid 1 onder e IOV moet met betrekking tot de ontwikkeling van zonnenvelden afstemming met de netbeheerder en omliggende gemeente hebben plaatsgevonden. Wij lezen in de ruimtelijke onderbouwing dat afstemming met de netbeheerder heeft plaatsgevonden. De afstemming met de omliggende gemeenten is hierin echter nog onvoldoende terug te vinden. Niet aangegeven is echter of met betrekking tot de nu concreet voorliggende ontwikkeling afstemming heeft plaatsgevonden. Wij verzoeken u om een nadere onderbouwing met betrekking tot dit onderdeel.

Reactie zienswijze 4.

A. Zonneladder: zie zienswijze 2 onder S.

B. Locatiekeuze: de provincie beargumenteert dat een solitair gelegen agrarisch perceel in een landbouwgebied geen goede keuze is voor een zonnepark. Wij betwisten dat. Laarbeek is zich bewust van een grote opgave voor grootschalige opwek die in de gemeente gerealiseerd moet worden (zie ook zienswijze 2 onder S). Laarbeek is een landelijke gemeente, van nabije verstedelijking is geen sprake en onze kernrandzones worden over het algemeen als waardevolle landschappen beschouwd waarvan gemeentelijk beleid is om de dorpscontouren intact te houden. Het plaatsen van een zonnepark zou juist leiden tot verrommeling op deze zichtbare locaties, wat onwenselijk is. we geven de voorkeur aan deze locatie die nauwelijks zichtbaar is vanaf de openbare weg, wat bovendien wordt versterkt door zorgvuldige landschappelijke inpassing. Dat er geen sprake meer is van een ecologische verbindingzone vinden wij geen argument om niet ook op deze plaats de natuur te versterken, zeker nu deze meekoppelkans zich aandient.

C. De maatschappelijke meerwaarde van het project is nog onvoldoende onderbouwd in de ontwerpvergunning, maar is inmiddels vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Hiermee is de overeenkomst geconcretiseerd en niet langer vrijblijvend, waarmee voldaan wordt aan de eisen vna de provincie.

D. het landschappelijk inpassingsplan gaat ons inziens verder dan alleen het inpassen (aan het zicht onttrekken) van het zonnepark. Er wordt aansluiting gezocht met bestaande vegetatie en landschapsstructuren waardoor meerwaarde ontstaat voor plaatselijke flora en fauna (zie ook zienswijze 2 onder M).

E. zie zienswijze 2 onder T.

Conclusie zienswijze 4.

De provincie wijst terecht op een aantal onderdelen die nadere onderbouwing verdienen. In deze responsnota, net zoals in het definitieve inpassingsplan, de samenwerkingsovereenkomst en de anterieure overeenkomst worden deze onderwerpen nader onderbouwd dan wel uitgewerkt en vastgelegd. Wij menen daarmee aan de nadere eisen van de provincie te voldoen. Met deze toevoegingen achten we de zienswijze gegrond, met de opmerking dat de genoemde aanvullingen leiden tot een omgevingsvergunning die voldoet aan de gestelde eisen van de provincie.

Het college van burgemeester en wethouders,
de gemeentesecretaris van Laarbeek,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.W.M. van de Ven', with a stylized, flowing script.

J.W.M. van de Ven

de burgemeester van Laarbeek,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'F.L.J. van der Meijden', with a stylized, flowing script.

F.L.J. van der Meijden